

**ihale dokümanını oluşturan belgeler arasındaki öncelik sıralamasında birim fiyat tariflerinin teknik şartnamelerden önce geldiği Özel Teknik Şartnamenin farklı yöndeki 1 maddesinin değil birim fiyat tariflerinin esas alınmasının gerektiği**

**ihale dokümanını oluşturan belgeler arasındaki öncelik sıralamasında birim fiyat tariflerinin teknik şartnamelerden önce geldiği Özel Teknik Şartnamenin farklı yöndeki 1 maddesinin**

# değil birim fiyat tariflerinin esas alınmasının gerektiği

Yapım İşleri Genel Őartnamesi'nin "İř ve işyerlerinin korunması ve sigortalanması" başlıklı 9'uncu maddesinde "... (10) İşyeri ve çevresindeki bōlgede, yeterli gūvenlik önleminin alınmaması sebebiyle doğabilecek hasar ve zararın ōdenmesinden yüklenici sorumludur. Yüklenici, kazaların, zarar ve kayıpların meydana gelmesini önlemek amacı ile gerekli bütōn tedbirleri almak ve yapı denetim görevlileri tarafından, kaza, zarar ve kayıp ihtimallerini azaltmak için verilecek talimatlara uymak zorundadır. Ayrıca yüklenici, işyerinde kullanılan araç, gereç ve makinelerle patlayıcı maddelerin yol açabileceği kazalardan korunma usullerini ve tedbirlerini çalışanlara öğretmek zorundadır.

(11) İř ve işyerlerinin korunması konusunda gerek yapı denetimi görevlileri tarafından istenen ve gerekse yüklenicinin kendi arzusu ile uyguladığı gūvenlik ve koruma önlemlerine ilişkin giderlerin tümü yükleniciye aittir." açıklaması yer almaktadır.

Sözleşme Tasarısı'nın "İhale dokümanını oluşturan belgeler" başlıklı 8.2'nci maddesinde "8.2.1. İşin, birim fiyat teklif alınan kısımları için ihale dokümanını oluşturan belgeler arasındaki öncelik sıralaması aşağıdaki gibidir,

1-Yapım İşleri Genel Şartnamesi

2-İdari Şartname,

3-Sözleşme Tasarısı,

4-Birim Fiyat Tarifleri,

- 5-Mahal Listesi,
- 6-Özel Teknik Şartname,
- 7-Genel Teknik Şartname,
- 8-Ön / Kesin Projeler,
- 9-Açıklamalar (varsa),
- 10-Diğer Ekler.

8.2.2. İşin, anahtar teslim götürü bedel teklif alınan kısımları için ihale dokümanını oluşturan belgeler arasındaki öncelik sıralaması aşağıdaki gibidir,

- 1 – Yapım İşleri Genel Şartnamesi
- 2 – İdari Şartname,
- 3 – Sözleşme Tasarısı,
- 4 – Uygulama Projesi,
- 5 – Mahal Listesi,
- 6 – Özel Teknik Şartname,
- 7 – Genel Teknik Şartname,
- 8 – Açıklamalar (varsa),
- 9 – Diğer Ekler.” düzenlemesi,

Özel Teknik Şartname'nin “Yüklenici tarafından yapılacak işler” başlıklı 2'nci bölümünün “Rutin yol bakım ve onarım işlerinin yapılması” başlıklı 2.1'inci maddesinde “...Acil İşaretleme ve Müdahale: Şube Şefliklerinin bakım ağına dâhil yollarının tamamı üzerinde meydana gelebilecek olası trafik kazası, çökme, heyelan, sel, vb. durumlarda yol kapanmalarında

acil olarak idare tarafından verilecek malzemeler ile işaretleme ve müdahale işleridir. Acil durumlar için 24 saat esasına göre gerekli ve yeterli araç, gereç, personel bulundurulacaktır.” düzenlemesi,

Aynı Şartname'nin “Yüklenici tarafından yapılacak işler” başlıklı 2'nci bölümünün “Rutin yol bakım ve onarım işlerinin yapılması ile ilgili diğer hususlar” başlıklı 2.3'üncü maddesinin dördüncü fıkrası “Yüklenici ekiplerinin çalışmalarında; trafik işaretlemeleri için gerekli trafik levhaları ve sinyalizasyon ekipmanları yüklenici tarafından temin edilecek, işaretlemeler yapılacak ve emniyet tedbirleri alınacaktır.” düzenlemesi yer almaktadır.

İhale dokümanı kapsamında isteklilere verilen “Karayolları 11. (Lüleburgaz), 12. (Mimarsinan) ve 15. (Kırklareli) Şube Şeflikleri Yollarında Rutin Yol Bakım, Onarım ile Kar ve Buz Mücadelesi Yapım İşi Birim Fiyat Tarifleri”nde “Anahtar Teslimi Götürü Bedel Teklif İle Yapılacak İşler” başlıklı 1'inci maddede “KGM/BAKIM “Muhtelif Bakım ve Trafik Güvenliği İşlerinin Yapılması

Birim Fiyata Dâhil Olan Masraflar:

1. Trafik güvenliğini tehlikeye sokacak bozulmaların acilen giderilmesi için idare malı yama malzemesinin taşınması ve geçici yama yapılması, yama yapılacak yerlerin süpürülmesi, çıkan süprüntü malzemenin platform dışına atılması, bitümlü yapıştırıcı malzemenin yama yapılacak yüzeye el ile püskürtülmesi.

2. İdare tarafından temin edilen CTP yol kenar dikmesi ve kar direklerinin yüklenmesi, yatay ve düşey taşımanın yapılması, boşaltılması, projesine ve şartnamesine göre yol boyuna dikilmesi veya hasarlı olanların değiştirilmesi, gerektiğinde

idare malı boya ile boyanması, yıkamak için personel ve kullanılacak suyun iş başına nakli, fırça vb. aletlerle yol kenar dikmesi ve kar direklerinin toz ve çamurdan arındırılınca kadar yıkanması, temizlenmesi, diğer bütün işlerin yapılması, İdare malı reflektif malzemenin yapıştırılması.

3. Trafik emniyeti için yapılan işaretleme işinde lüzumlu her türlü idare malı levhanın, bariyerin, ışıklı fenerin ve bunlar için gerekli malzemenin ve diğer lüzumlu görülecek işaret levha ve malzemelerin, kullanılacağı yerlere taşınması, dikilmesi, konulması, bakımının (Kontrol, düzeltme, temizleme, eskilerini yenileri ile değiştirme) yapılması, çalışma hızına ve yerine göre yerlerinin değiştirilmesi, lüzumlu yerlerde insanlı ve işaretli her türlü emniyet tedbirlerinin alınması suretiyle trafik işaretlemesinin yapılması ve trafik emniyetinin sağlanması, yeni ağa alınan veya yapım çalışması olup trafiğe açılacak kesimlerde kaplama üstü bilgi levhaları hariç her türlü yeni trafik işaretlemesinin idare malı levhalarla yapılması ile yollardaki mevcut levhaların bakımı, yıkanması, hasarlı olanların idare malı levhalarla değiştirilmesi, (Trafik Güvenliği Başmühendisliğinin projeli çalışmaları hariç), otokorkuluk reflektörlerinin bakımı, yıkanması, görünürlüğünün sağlanması, hasarlı olanların idare malı malzeme ile değiştirilmesi.

4. Kamulaştırma sınırı içerisindeki her türlü izinsiz levhaların, afişlerin, vb. idarenin bilgisi dahilinde sökülmesi, uygunsuz yazıların temizlenmesi, kamulaştırma sahasına dökülen inşaat atıkları, çöp (ambalaj atığı, pet şişe, hayvan ölüsü, hafriyat atığı, lastik, yağ vb.), kaya, taş, ağaç gibi malzemelerin yoldan uzaklaştırılması, trafik güvenliğini olumsuz etkileyen ağaç dallarının budanması, trafik levhaları, kenar dikmeleri ve otokorkuluk reflektörlerinin görünürlüğünü engelleyen otların temizliğinin yapılması, köprü elemanları ile alt ve üstgeçitlerin temizliğinin yapılması, kış mevsiminde gerektiğinde kar ve buz

temizliğinin elle yapılması,

5. Acil müdahale gerektiren durumlarda her türlü serbest malzemenin el veya ön süpürge ile süpürülerek yoldan uzaklaştırılması.

6. Yol üzerinde herhangi bir nedenle oluşacak (Aşırı sıcaklarda terleme, yol yüzeyine dökülen sıvı, vb.) kayganlığın giderilmesine yönelik kum, agrega serpilmesi, kayganlık giderildikten sonra fazla malzemelerin süpürülerek yolun trafik güvenliğini sağlayacak duruma getirilmesi.

7. İdare tarafından temin edilen beton otokorkuluk ve son elemanının (new jersey) yerine konulması ve bakımı.

8. Hasar gören kesimlerde; tretuvar ve yollarda bulunan hasarlı bordürlerin onarılması, idare malı bordürün nakli, çimento, su ve kumun iş başında temini, idare malı drenaj boruları ve büzlerin döşenmesi, İstinat, İksa duvarı, her türlü hendek ve pere küçük onarımlarının yapılması (3 m2 den küçük), trafik kazalarında hasar gören köprü korkuluklarının idare malı profil demir ile küçük onarımlarının yapılması ve idare malı boya ile boyanması, Yol güzergahlarında kullanılan otokorkuluk harici ayırıcı ve güvenlik elemanlarının (Panel çit, ferforje korkuluk vb.) tamiri için İdare malı malzemenin iş başına nakli ve bakım onarımının yapılması.

9. Olası trafik kazası, yolda yabancı madde bulunması, çökme, heyelan, olumsuz hava şartları vb. yol ve trafik güvenliğini etkileyen hallerde ve yol kapanmalarında trafik güvenliğinin sağlanması, acil işaretleme ve müdahalelerin yapılması, gerektiğinde ışıklı ikaz işaretlerinin konulması, yol platformuna düşen her cins ve ebattaki devrilmiş ağaç, levha, direk vb. cisimlerin yoldan uzaklaştırılması (Acil Durum ekipleri Şube Şefliğinin yol ağının tamamında ilk müdahalede bulunacaktır).

Yol bakım ve onarım işlerinin yapılması sırasında ortaya çıkan her türlü atık malzeme (çöp, ambalaj atığı, pet şişe, hayvan

ölüsü, ot ve ağaç parçaları, hafriyat atığı, asfalt atığı, lastik, yağ, kaya, taş vb.) mevzuatına uygun şekilde yüklenici tarafından bertaraf edilecek ve her türlü bertaraf bedeli yüklenici tarafından karşılanacaktır.

Yüklenici ekiplerinin çalışmalarında; trafik işaretlemeleri için gerekli trafik levhaları ve sinyalizasyon ekipmanlarının temin edilerek gerekli trafik güvenliğinin alınması, her türlü yatay ve düşey taşımalar, tüm malzeme nakilleri ile aşağıda "Birim Fiyata Dâhil Olmayan Masraflar" başlığı altında sayılanlar dışında kalan diğer bütün işlerin ve nakliyelerin yapılması için gerekli her türlü işçilik, malzeme, harç, sigorta, vergi, makine, alet ve araç giderleri ile Müteahhit kârı ve genel masraflar.

**Birim Fiyata Dâhil Olmayan Masraflar:**

1. Her cins bitüm ve bitümlü yapıştırıcı ve agrega zati bedelleri, agrega ve bitümün plente nakli, ısıtılması, plent tesisi ve plent tesisinin işletilmesi.

2. Yol kenar dikmesi, kar direği, drenaj borusu, büz, bordür, parke, beton otokorkuluk, çalışma sahası işaretlemeleri hariç olmak üzere trafik levhası, direkleri, otokorkuluk harici ayırıcı ve güvenlik elemanları (panel çit, ferforje vb.), boya, her türlü otokorkuluk reflektörleri, köprü korkuluğu profil demiri ve zati bedelleri" düzenlemesi yer almaktadır.

İhale dokümanı kapsamındaki KGM/YAMA (Her Cins Kaplamalı Yolda El ile Temel Malzemesi veya Bitümlü Sıcak Karışım Kullanılarak Asfalt Yaması Yapılması) iş kaleminin birim fiyat tarifi "Birim Fiyata Dahil Olan Masraflar: Gerekli makine ve teçhizatın iş başında temini, montajı ve demontajı, yama yapılacak 10 m<sup>2</sup> den küçük asfalt zeminin dikdörtgen şekilde kesilerek kompresörle veya iş makinesi ile sökülmesi, kazma, kürek vb. aletlerle gevşetilerek temizlenmesi, süpürülmesi, varsa kompresörle tozunun uçurulması, gerekli durumda alttemel

ve temel malzemesinin tabakalar halinde el ile serilmesi, optimum su içeriğine kadar sulanması ve kompaktör ya da bakım silindiri ile sıkıştırılması, üzerine mevcut kaplamaya uygun yama yapılacak duruma getirilmesi, zeminin astarlanması, zemine yapıştırıcı sürülmesi, yama yapılacak alandaki kazı cidarlarına yapıştırıcı sürülmesi, idare tarafından plent sahasında hazırlanan yama malzemesinin vasıtalara yüklenmesi, iş başına nakli ve boşaltılması, 10 m2 den küçük yama alanının kaplama cinsine uygun yama malzemesi ile doldurulması, doldurulan malzemenin serilmesi, tırmık ve gelberi ile düzeltilmesi, kompaktör ya da bakım silindiri ile sıkıştırılması, yama etrafındaki serbest malzemenin süpürülerek temizlenmesi, alttemel, temel ve yama malzemesi, yapıştırıcı ve astarın yükleme – boşaltma ve iş başına nakli, distribütörün ısıtılması, astarın ve yapıştırıcının distribütör aracılığı ile yola tatbiki, yama yapılacak alandan çıkan malzemenin idarenin uygun göreceği bir yere çevre kirliliğine sebep olmayacak şekilde taşınması ve düzgün şekilde depo veya serilerek tesviye edilmesi, trafik tanzim işaretlerinin temin edilerek gerekli trafik güvenliğinin alınması, her türlü yatay ve düşey taşımalar, tüm malzeme nakilleri ile aşağıda “Birim Fiyata Dâhil Olmayan Masraflar” başlığı altında sayılanlar dışında kalan diğer bütün işlerin ve nakliyelerin yapılması için gerekli her türlü işçilik, malzeme, harç, sigorta, vergi, makine, alet ve araç giderleri ile Müteahhit kârı ve genel masraflar.

Birim Fiyata Dâhil Olmayan Masraflar: Yama malzemesinin (Rodmiks veya plentmiks) plentte karıştırılarak hazırlanması, malzeme bünyesine giren agrega, bitüm zati bedeli, astarın ve yapıştırıcının zati bedeli.” şeklindedir.

KGM/SERİM/F (Her Cins Kaplamalı Yolda Finişer ile Temel Malzemesi veya Bitümlü Sıcak Karışım Serimi Yapılması) iş kaleminin birim fiyat tarifi “Birim Fiyata Dahil Olan Masraflar: Gerekli makine ve teçhizatın iş başında temini,



montajı ve demontajı, yama yapılacak asfalt zeminin süpürülmesi, varsa kompresörle tozunun uçurulması, zemine yapıştırıcı sürülmesi, yama yapılacak alandaki kazı cidarlarına yapıştırıcı sürülmesi, sıcak karışım veya plentmiks kaplama karışımlarının finişere boşaltılması, tabakalar halinde finişer ile serilmesi, tokmaklanması, gerektiğinde ek yerlerinin ısıtılması, kesilmesi, kenarların ve ek yerlerinin düzenlenmesi, silindir ile sıkıştırılması, yama etrafındaki serbest malzemenin süpürülerek temizlenmesi, idare tarafından plent sahasında hazırlanan yama malzemesinin, yapıştırıcı ve astarın yükleme – boşaltma ve iş başına nakli, taşıma kamyonlarının sırası gelinceye kadar bekletilmeleri ve finişerle beraber çalışmaları, distribütörün ısıtılması, astarın ve yapıştırıcının distribütör aracılığı ile yola tatbiki, trafik tanzim işaretlerinin temin edilerek gerekli trafik güvenliğinin alınması, her türlü yatay ve düşey taşımalar, tüm malzeme nakilleri ile aşağıda “Birim Fiyata Dâhil Olmayan Masraflar” başlığı altında sayılanlar dışında kalan diğer bütün işlerin ve nakliyelerin yapılması için gerekli her türlü işçilik, malzeme, harç, sigorta, vergi, makine, alet ve araç giderleri ile Müteahhit kârı ve genel masraflar.

Birim Fiyata Dahil Olmayan Masraflar: Yama malzemesinin (BSK veya plentmiks) plentte karıştırılarak hazırlanması, malzeme bünyesine giren agrega, bitüm zati bedeli, astarın ve yapıştırıcının zati bedeli.” şeklindedir.

KGM/SÜP poz numaralı “Yol Sathının, Bordür ve Otokorkuluk Dipleri ile Tretuvarların Makine ve Elle Süpürülmesi” başlıklı iş kalemine ilişkin birim fiyat tarifinde “Bordür ve otokorkuluk dipleri ile tretuvarların üzerindeki her nevi malzemenin elle veya makine ile kazılması, süpürülerek temizliğinin yapılması, çıkan tüm malzemenin araçlara yüklenmesi, taşınması, mevzuatına uygun şekilde yüklenici tarafından bertaraf edilmesi ve her türlü bertaraf bedelinin

karşılanması, trafik tanzim işaretlerinin temin edilerek gerekli trafik güvenliğinin alınması, her türlü yatay ve düşey taşımalar, tüm malzeme nakilleri ile aşağıda "Birim Fiyata Dâhil Olmayan Masraflar" başlığı altında sayılanlar dışında kalan diğer bütün işlerin ve nakliyelerin yapılması için gerekli her türlü işçilik, malzeme, harç, sigorta, vergi, makine, alet ve araç giderleri ile Müteahhit kârı ve genel masraflar." düzenlemesi yer almaktadır.

Kamu İhale Genel Tebliği'nin 45.1.8'inci maddesinden, isteklilerin aşırı düşük teklif açıklamalarının idarece açıklama isteme yazısı ekinde yer verilen analiz formatlarına uygun olması gerektiği, idarece verilen analiz formatına uygun olarak açıklama yapmayan isteklilerin teklifinin reddedileceği anlaşılmaktadır.

Söz konusu ihalenin anahtar teslim götürü bedel ve birim fiyatlı kısımları birlikte olmak üzere karma teklif alınmak suretiyle gerçekleştirildiği, idare tarafından gönderilen ihale işlem dosyası üzerinden yapılan incelemede, başvuruya konu ihalede aşırı düşük teklif sorgulamasına tabi 9 adet iş kalemi bulunduğu, söz konusu iş kalemlerinin, ihale komisyonu tarafından idarece hazırlanan "sıralı iş kalemleri/grupları listesi" kullanılarak yaklaşık maliyetin %80'lik kısmına giren iş kalemlerinin belirlenmesiyle oluşturulan sıralı liste üzerinden, tutarlarının yaklaşık maliyete oranlarının kümülatif toplamı % 80 oranına kadar olan iş kalemleri ile kümülatif toplama eklendiğinde %80 oranının aşılmasına neden olan iş kalemlerinin tespit edilmesi suretiyle belirlendiği, söz konusu iş kalemleri için açıklama istenilmeyecek analiz girdileri listesinin hazırlandığı görülmüştür.

Başvuru sahibinin iddiaları çerçevesinde idarenin aşırı düşük teklif açıklama talebi incelendiğinde;

KGM/BAKIM iş kaleminde birim fiyata dâhil olan drenaj borusunun analiz girdisi içinde bulunmadığı iddiasına ilişkin KGM/BAKIM iş kaleminin sıralı analiz girdileri tablosunda yer alan girdiler arasında drenaj borusunun bulunmadığı tespit edilmiş olup şikâyete konu drenaj borusunun yukarıda aktarılan birim fiyat tarifinin 8'inci maddesinde yer verilen "...idare malı drenaj boruları" ifadesinden anlaşıldığı üzere idare tarafından temin edileceğinin belirtildiği görülmüştür.

KGM/BAKIM iş kaleminde idare malı yapıştırıcısının naklinin ve yama yapılacak alandan çıkan malzemenin naklinin analiz girdilerinin bulunmadığı iddiasına ilişkin KGM/BAKIM iş kaleminin ACİL/YAMA "Acil yama işlerinin yapılması" adlı alt analizinin KGM/70.031 poz no'lu "Sıcak Karışım Kaplamalı Yollarda Asfalt Yaması Yapılması İşçiliği", KGM/70.030 poz no'lu "Sathi kaplamalı yollarda asfalt yaması yapılması işçiliği", "Yama Malzemesinin Nakli" girdilerinden oluştuğu, idarece  $F=A \times K \times (0.0007 \times M + 0.01) \times G$  şeklindeki nakliye formülünün kullanıldığı, mesafe olarak (50 km) alındığı, K katsayısı olarak "427,00", A katsayısı olarak "1" alındığı, G yoğunluk katsayısı olarak "1" alındığı tespit edilmiştir.

Buna ek olarak KGM/70.030 poz numaralı "Sathi Kaplamalı Yollarda Asfalt Yaması Yapılması İşçiliği" işine ilişkin birim fiyat tarifinin, birim fiyata dâhil olan masraflar başlıklı düzenlemesinde "Makine, ekip ve ekipmanın iş başında temini, yama yapılacak asfalt zeminin; şartnameye uygun olarak sökülmesi, yamaya hazır hale getirilmesi, astarın distribütörde ısıtılması, temizlenen zeminin astarlanması, yama alanının asfalt yama malzemesi ile doldurulması, doldurulan malzemenin tırmık ve gelberi ile düzeltilmesi, kompaktör ya da bakım silindiri ile sıkıştırılması, yama

etrafındaki serbest malzemenin süpürülerek temizlenmesi, yama yapılacak alandan çıkan malzemenin çevre kirliliğine sebep olmayacak şekilde çalışma alanından uzaklaştırılması ile aşağıda “Birim Fiyata Dahil Olmayan Masraflar” başlığı altında sayılanlar dışında kalan diğer bütün işlerin yapılması için gerekli olan her türlü işçilik, malzeme, makine, alet ve araç giderleri ile yüklenici karı ve genel masraflar.” açıklaması ile anılan pozun “Birim Fiyata Dâhil Olmayan Masraflar” başlıklı düzenlemesinde “Asfalt yama malzemesinin taşınması.” açıklaması,

KGM/70.031 poz numaralı “Sıcak Karışım Kaplamalı Yollarda Asfalt Yaması Yapılması İşçiliği” işine ilişkin birim fiyat tarifinin, birim fiyata dâhil olan masraflar başlıklı düzenlemesinde “Makine, ekip ve ekipmanın iş başında temini, yama yapılacak asfalt zeminin kare ya da dikdörtgen şeklinde tebeşirle çizilmesi, çizgi üzerinden kesilmesi, kazma ve kürek gibi aletlerle gevşetilerek sökülmesi, temizlenmesi, varsa kompresörle tozunun uçurulması, bitümlü sıcak karışımın ve yapıştırıcının yüklenmesi, boşaltılması, distribütörde yapıştırıcının ısıtılması ve temizlenen zemine ve yama cidarına püskürtülmesi, yama alanının bitümlü sıcak karışım ile doldurulması, doldurulan malzemenin tırmık ve gelberi ile düzeltilmesi, kompaktör ya da bakım silindiri ile sıkıştırılması, yama etrafındaki serbest malzemenin süpürülerek temizlenmesi, yama yapılacak alandan çıkan malzemenin çevre kirliliğine sebep olmayacak şekilde çalışma alanından uzaklaştırılması ile aşağıda “Birim Fiyata Dâhil Olmayan Masraflar” başlığı altında sayılanlar dışında kalan diğer bütün işlerin yapılması için gerekli olan her türlü işçilik, malzeme, makine, alet ve araç giderleri ile yüklenici karı ve genel masraflar.” açıklaması ile anılan pozun “Birim Fiyata Dâhil Olmayan Masraflar” başlıklı düzenlemesinde “Bitümlü sıcak karışımın taşınması” açıklaması yer almaktadır.

Bu çerçevede şikâyete konu hususların KGM/70.031 poz no’lu iş kaleminin birim fiyat tarifinde yer alan birim fiyata dâhil

olan masraflar kısmında belirtildiği, ayrıca malzeme nakli birim fiyata dâhil olmayan girdilere ilişkin (örneğin KGM/70.030) “Asfalt Yama Malzemesinin Nakli” girdisinin öngörüldüğü tespit edilmiştir.

Moloz taş nakli için kullanılan nakliye formülünde yoğunluk değerinin 1.80 ton /m<sup>3</sup> olması gerektiği iddiasına ilişkin KGM/BAKIM iş kaleminin sıralı analiz girdileri tabloları incelendiğinde; şikâyete konu moloz taş naklinin KAM/TEM alt analizinde yer alan KGM/70.021 Park Alanları ve Yol Boyu Kamulaştırma alanları temizliği çıkan atık malzemenin nakli olarak ayrı bir girdi şeklinde belirtildiği,  $F = A \times 0.00017 \times K \times {}^1M \times G$  şeklindeki nakliye formülünün kullanıldığı, mesafe olarak (5000 m) alındığı, A katsayısı olarak “1” alındığı, G yoğunluk katsayısı olarak “1,2” alındığı tespit edilmiştir.

Karayolları Genel Müdürlüğü tarafından 2018 yılında son olarak yayımlanan “Yol, Köprü, Tünel, Bitümlü Kaplamalar, Bakım ve Trafik İşlerine Ait Fiyat Analizleri” başlıklı birim fiyat analizleri kitabında KGM/70.021 poz no’lu iş kaleminin 10.100.1062, KGM/03.538/1 ile 07.005/K poz nolu “park alanı temizliğinden çıkan atık malzemenin nakli” girdilerinden oluştuğu,  $F = K \times 0.00017 \times {}^1M \times A \times Y$  şeklindeki nakliye formülünde de Y yoğunluk katsayısının 1,2 olduğu tespit edilmiştir.

KGM/KAMÇAL iş kaleminde bulunan kamyon için kullanılan kamu kurum ve kuruluşlarınca yayımlanan katsayıların düşük belirlendiği iddiasına ilişkin sıralı analiz girdileri tabloları incelendiğinde, işin birim fiyat teklif alınan kısmına konu KGM/KAMÇAL iş kaleminin analizinde, bu kısım bakımından Özel Teknik Şartname’de istenilen “damperli kamyon 290 hp gücünde”, “tuz serpici – kar bıçağı” ile “mazot” girdileri içeren iş kalemlerine yer verildiği görülmüştür.

İdare tarafından gönderilen belgeler üzerinden yapılan incelemede ise, asgari 2013 model ve en az 290 hp gücünde olması istenilen "kamyon" girdisi için 2013 model 6 adet kamyonun kasko değerleri ortalaması alınarak rayiç fiyatın belirlendiği tespit edilmiş olup başvuru sahibinin iddiasının aksine kamyon girdi fiyatı belirlenirken kamu kurum ve kuruluşlarınca yayımlanan rayiçlerde iş makineleri için kullanılan katsayıların (amortismanına ilişkin kısmı ile yedek parça, tamir bakım, sermaye faizi, sigorta ve nakil-montaj-demontaj vb.) kullanılmadığı görülmüştür.

KGM/SERİM/F ile KGM/YAMA iş kalemlerinde bulunan idare malı yapıştırıcı naklinin ve KGM/YAMA iş kaleminde yer alan yama yapılacak alandan çıkan malzemenin naklinin ve yama malzemesinin vasıtalara yüklenmesinin analiz girdileri içinde bulunmadığı iddiasına ilişkin yapılan incelemede,

İşin birim fiyat teklif alınan kısmına konu KGM/YAMA (Her Cins Kaplamalı Yolda El ile Temel Malzemesi veya Bitümlü Sıcak Karışım Kullanılarak Asfalt Yaması Yapılması) iş kaleminin, KGM/70.035 poz no'lu "Sathi Kaplamalı Yollarda Bitümlü Yama Altlarına Stabilize Temel Yapılması İşçiliği", KGM/70.031 poz no'lu "Sıcak Karışım Kaplamalı Yollarda Asfalt Yaması Yapılması İşçiliği", KGM/70.030 poz no'lu "Sathi kaplamalı yollarda asfalt yaması yapılması işçiliği", KGM/4431 poz no'lu "Plent Ünite ile Karışım Elle Serme ve Silindirle Sıkıştırılması", KGM/4398 poz no'lu "Distribütör Makinası ile Yapıştırıcı Bitümlü Malzemesinin Püskürtülmesi (Boru ile)", KGM/4378 poz no'lu "Beton ve Her Nevi Asfalt Makina ile Süpürülmesi" ve "Yama yapılacak asfalt malzemenin nakli" girdilerinden oluştuğu,  $F = A \times K \times (0,0007 \times M + 0,01) \times G$  şeklindeki nakliye formülünün kullanıldığı, mesafe olarak

(70 km) alındığı, A katsayısı olarak "1" alındığı, K katsayısının "427" olarak, G yoğunluk katsayısı olarak "1" alındığı,

Yine işin birim fiyat teklif alınan kısmına konu KGM/SERİM/F (Her Cins Kaplamalı Yolda Finişer ile Temel Malzemesi veya Bitümlü Sıcak Karışım Serimi Yapılması) iş kaleminin, KGM/70.031 poz no'lu "Sıcak Karışım Kaplamalı Yollarda Asfalt Yaması Yapılması İşçiliği", KGM/4428 poz no'lu "Küçük Plent Ünite ile Karış. Küçük Finiş. ile Serme Sıkıştırma", KGM/4398 poz no'lu "Distribütör Makinası ile Yapıştırıcı Bitümlü Malzemesinin Püskürtülmesi (Boru ile)", KGM/4378 poz no'lu "Beton ve Her Nevi Asfalt Makina ile Süpürülmesi" ve "Serim yapılacak asfalt malzemenin nakli" girdilerinden oluştuğu,  $F = A \times K \times (0,0007 \times M + 0,01) \times G$  şeklindeki nakliye formülünün kullanıldığı, mesafe olarak (70 km) alındığı, A katsayısı olarak "1" alındığı, K katsayısının "427" olarak, G yoğunluk katsayısı olarak "1" alındığı tespit edilmiştir.

Buna ek olarak KGM/YAMA iş kalemlerinin alt analizlerinde yer alan KGM/70.030 poz numaralı Sathi Kaplamalı Yollarda Asfalt Yaması Yapılması İşçiliği" işine ilişkin birim fiyat tarifinin, birim fiyata dâhil olan masraflar başlıklı düzenlemesinde "Makine, ekip ve ekipmanın iş başında temini, yama yapılacak asfalt zeminin; şartnameye uygun olarak sökülmesi, yamaya hazır hale getirilmesi, astarın distribütörde ısıtılması, temizlenen zeminin astarlanması, yama alanının asfalt yama malzemesi ile doldurulması, doldurulan malzemenin tırmık ve gelberi ile düzeltilmesi, kompaktör ya da bakım silindiri ile sıkıştırılması, yama etrafındaki serbest malzemenin süpürülerek temizlenmesi, yama yapılacak alandan çıkan malzemenin çevre kirliliğine sebep olmayacak şekilde çalışma alanından uzaklaştırılması ile

aşağıda “Birim Fiyata Dahil Olmayan Masraflar” başlığı altında sayılanlar dışında kalan diğer bütün işlerin yapılması için gerekli olan her türlü işçilik, malzeme, makine, alet ve araç giderleri ile yüklenici karı ve genel masraflar.” açıklaması ile anılan pozun “Birim Fiyata Dâhil Olmayan Masraflar” başlıklı düzenlemesinde “Asfalt yama malzemesinin taşınması.” açıklaması,

KGM/YAMA ile KGM/SERİM/F iş kalemlerinin alt analizlerinde yer alan KGM/70.031 poz numaralı “Sıcak Karışım Kaplamalı Yollarda Asfalt Yaması Yapılması İşçiliği” işine ilişkin birim fiyat tarifinin, birim fiyata dâhil olan masraflar başlıklı düzenlemesinde “Makine, ekip ve ekipmanın iş başında temini, yama yapılacak asfalt zeminin kare ya da dikdörtgen şeklinde tebeşirle çizilmesi, çizgi üzerinden kesilmesi, kazma ve kürek gibi aletlerle gevşetilerek sökülmesi, temizlenmesi, varsa kompresörle tozunun uçurulması, bitümlü sıcak karışımın ve yapıştırıcının yüklenmesi, boşaltılması, distribütörde yapıştırıcının ısıtılması ve temizlenen zemine ve yama cidarına püskürtülmesi, yama alanının bitümlü sıcak karışım ile doldurulması, doldurulan malzemenin tırmık ve gelberi ile düzeltilmesi, kompaktör ya da bakım silindiri ile sıkıştırılması, yama etrafındaki serbest malzemenin süpürülerek temizlenmesi, yama yapılacak alandan çıkan malzemenin çevre kirliliğine sebep olmayacak şekilde çalışma alanından uzaklaştırılması ile aşağıda “Birim Fiyata Dâhil Olmayan Masraflar” başlığı altında sayılanlar dışında kalan diğer bütün işlerin yapılması için gerekli olan her türlü işçilik, malzeme, makine, alet ve araç giderleri ile yüklenici karı ve genel masraflar.” açıklaması, anılan pozun “Birim Fiyata Dahil Olmayan Masraflar” başlıklı düzenlemesinde “Bitümlü sıcak karışımın taşınması.” açıklamasının yer aldığı görülmüştür.

Bu çerçevede şikâyete konu hususların KGM/70.031 poz no’lu iş kaleminin birim fiyat tarifinde yer alan birim fiyata dâhil



olan masraflar kısmında belirtildiği, ayrıca malzeme nakli birim fiyata dâhil olmayan girdilere ilişkin (örneğin KGM/70.030) "Asfalt Yama Malzemesinin Nakli" girdisinin öngörüldüğü tespit edilmiştir.

KGM/SÜP iş kaleminde birim fiyata dâhil olan trafik tanzim işaretlerinin temin edilerek gerekli trafik güvenliğinin alınmasının analiz girdileri içinde bulunmadığı, KGM 70.016 ve 70.017'nin analiz girdileri içinde trafik işlerine ait girdilerin mevcut olduğu iddiasına ilişkin olarak;

KGM/SÜP (Yol Sathının, Bordür ve Otokorkuluk Dipleri İle Tretuvarların Makine ve Elle Süpürülmesi) iş kaleminin 10.100.1062 poz nolu "Düz işçi", KGM/03.554/1 poz nolu "Süpürge makinesinin (Vakumlu) 1 saatlik ücreti" ve "yoldan süpürülen atık malzemenin nakli" girdilerinden oluştuğu,  $F = A \times 0,00017 \times M \times G$  şeklindeki nakliye formülünün kullanıldığı, mesafe olarak (8000 m) alındığı, A katsayısı olarak "1" alındığı, K katsayısının "427" olarak, G yoğunluk katsayısı olarak "1,6" alındığı tespit edilmiştir.

KGM/03.554/1 poz nolu "Süpürge makinesinin (Vakumlu) 1 saatlik ücreti iş kaleminin ise analiz girdileri içerisinde 10.120.1094 poz nolu "Süpürge makinası vakumlu (Takriben 130HP+ 81HP)", 10.160.1026 poz nolu "Mazot (motorin)", 10.100.1055 poz nolu "Operatör makinist" ve 10.100.1057 poz nolu "Operatör yardımcısı"nın bulunduğu görülmüştür.

Ayrıca başvuru sahibinin iddiasında ileri sürdüğü KGM/70.016 poz numaralı "Tretuvarsız Bordür Diplerinin Temizliği" başlıklı iş kaleminin birim fiyat tarifinde "Makine, ekip ve ekipmanın iş başında temini, bordür diplerindeki biriken malzemenin kazılması ve kazılan mahallin süpürülerek

temizlenmesi, bozulan yerlerin tesviyesi, çıkan malzemenin araca yüklenmesi, uygun depo yerine taşınması, serilip düzeltilmesi, teknik nezaret işleri, iş başında ve depo yerinde her türlü yatay ve düşey taşıma yapılması ile aşağıda "Birim Fiyata Dahil Olmayan Masraflar" başlığı altında sayılanlar dışında kalan diğer bütün işlerin yapılması için gerekli olan her türlü işçilik, malzeme, makine, alet ve araç giderleri ile yüklenici karı ve genel masraflar. Birim Fiyata Dahil Olmayan Masraflar: Birim fiyata dahil olmayan masraf yoktur." ifadeleri,

KGM/70.017 poz numaralı "Tretuvarlı Bordür Diplerinin ve Tretuvarların Temizliği" başlıklı iş kaleminin birim fiyat tarifinde de "Makine, ekip ve ekipmanın iş başında temini, teknik nezaret işleri, bordür diplerindeki ve tretuvar üzerindeki biriken malzemenin kazılması ve kazılan mahallin süpürülerek temizlenmesi, bozulan yerlerin tesviyesi, çıkan malzemenin araca yüklenmesi, depo yerine taşınması, serilip düzeltilmesi, iş başında ve uygun depo yerinde her türlü yatay ve düşey taşıma yapılması ile aşağıda "Birim Fiyata Dahil Olmayan Masraflar" başlığı altında sayılanlar dışında kalan diğer bütün işlerin yapılması için gerekli olan her türlü işçilik, malzeme, makine, alet ve araç giderleri ile yüklenici karı ve genel masraflar. Birim Fiyata Dahil Olmayan Masraflar: Birim fiyata dahil olmayan masraf yoktur." ifadeleri yer almaktadır.

Yukarıda aktarılan inceleme ve tespitler bir arada değerlendirildiğinde, KGM/BAKİM iş kaleminde idare malı drenaj borusunun analiz girdilerine dâhil edilmemesinin ve moloz taş nakli için kullanılan nakliye formülünün mevzuata uygun olduğu, KGM/BAKİM, KGM/YAMA ile KGM/SERİM/F iş kalemlerine ilişkin şikâyete konu hususların anılan iş kalemlerinin alt analizinde bulunan KGM/70.031 ile KGM/70.030 poz numaralı iş

kalemde yer aldığı anlaşıldığı, KGM/KAMTEM ile KGM/KAMÇAL iş kalemlerinde yer alan özel iş kalemi/analiz girdisi niteliğinde olan "damperli kamyon 290 hp gücünde" girdisinin fiyatı belirlenirken başvuru sahibinin iddiasının aksine kamu kurum ve kuruluşlarınca yayımlanan rayiçlerde iş makineleri için kullanılan katsayıların kullanılmadığı, 2013 model 6 adet kamyonun kasko değerleri ortalaması alınarak rayiç fiyatın belirlendiği görüldüğünden bahse konu iş kalemlerinin yaklaşık maliyete uyumlu hazırlanmış olduğu sonucuna varılmıştır.

Diğer taraftan KGM/SÜP iş kaleminde birim fiyata dâhil olan trafik tanzim işaretlerinin temin edilerek gerekli trafik güvenliğinin alınmasının analiz girdileri içinde bulunmadığı iddiasına ilişkin olarak; yukarıda aktarılan Özel Teknik Şartname düzenlemesinde trafik işaretlemeleri için gerekli trafik levhaları ve sinyalizasyon ekipmanlarının yüklenici tarafından temin edileceği belirtilmiş olmakla beraber, acil işaretleme ve müdahale işleri kapsamında malzemelerin idare tarafından verileceğinin belirtildiği, yine yukarıda alıntılanan birim fiyat tariflerinde trafik işaretleme malzemelerinin yüklenici tarafından temin edileceğine ilişkin bir düzenleme getirilmediği, Sözleşme Tasarısı'nın 8.2'nci maddesi uyarınca da sözleşmenin uygulanmasında ihale dokümanını oluşturan belgeler arasındaki öncelik sıralamasında birim fiyat tariflerinin teknik şartnamelerden önce geldiği, dolayısıyla Özel Teknik Şartname'nin farklı yöndeki 2.3'üncü maddesinin değil birim fiyat tariflerinin esas alınmasının gerektiği,

Ayrıca başvuru sahibinin söz konusu iddiasında ileri sürdüğü iş kalemlerinin birim fiyat tarifleri ile idarenin hazırladığı KGM/SÜP (Yol Sathının, Bordür ve Otokorkuluk Dipleri İle Tretuvarların Makine ve Elle Süpürülmesi) iş kaleminin birim fiyat tarifinin birbiriyle uyumlu olmadığı,

Buna ek olarak işin ihale dokümanında belirlenen kriterlere uygun olarak yerine getirilmesindeki sorumluluğun yükleniciye ait olduğu, bu kapsamda Yapım İşleri Genel Şartnamesinin 9'uncu maddesi kapsamında işyeri ve çevresindeki bölgede gerekli güvenlik önlemlerinin alınmasındaki sorumluluk ile yeterli güvenlik önleminin alınmaması durumunda ortaya çıkacak hasar ve zararın ödenmesinden yüklenicinin sorumlu olacağı, bu durumda idare tarafından iddia konusu trafik tanzim işaretlerinin temin edilerek gerekli trafik güvenliğinin alınması iş kaleminin yaklaşık maliyet hesabında öngörülüp öngörülmediğine bakılmaksızın yüklenicinin işin ihale dokümanına uygun olarak yerine getirilmesinde sorumlu olduğu anlaşıldığından başvuru sahibinin bahse konu iddiasının yerinde olmadığı değerlendirilmiştir.

Bu çerçevede idare tarafından aşırı düşük teklif açıklama talebinde herhangi bir aykırılığın bulunmadığı anlaşılmış olup ihale üzerinde bırakılan Alpyol İnş. En. Mad. San. ve Tic. AŞ. ile Denkyol İnş. Elek. Yol Yap. ve Bak. Hiz. San. Tic. Ltd. Şti. – Mg Yol İnş. ve Tic. AŞ. İş Ortaklığı tarafından sunulan aşırı düşük teklif açıklamalarının idare tarafından gönderilen analiz formatına da uygun olduğu görüldüğünden başvuru sahibinin bahse konu iddialarının yerinde olmadığı sonucuna varılmıştır.

Başvuru sahibinin "KGM/BAKIM iş kaleminde 10.130.1703 rayicine (beton çelik çubuğu düz Ø 14-50 mm) ait hiç bir nakliye analiz girdisinin yaklaşık maliyete dâhil edilmediği iddiasına ve KGM/KAMTEM iş kaleminin birim fiyat tarifinde tüm ekipmanları ile birlikte kamyonun temini ve bekleme masrafları birim fiyat dâhil iken ekipmanın bekleme maliyetinin herhangi bir analiz girdisi bulunmadığı, 290 hp gücündeki kamyonun 120 hp

gücündeki kamyon ile karşılaştırıldığında beygir gücüne göre akaryakıt tüketiminin düşük belirlendiği, anılan iş kaleminde bulunan "Özel-1 tuz serpici- kar bıçağı" için yaklaşık 30.000 TL bedel öngörüldüğünün anlaşıldığı, yapılan araştırmada piyasada tuz serpici- kar bıçağının bedelinin bunun 5 katı bedelle temin edilebileceği görüldüğü bu bağlamda idare tarafından yaklaşık maliyeti düşürmek için 5 te 1 oranında bir bedel alındığı" iddiasına ilişkin olarak ise,

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun "Tekliflerin alınması ve açılması" başlıklı 36'ncı maddesinde "Teklifler ihale dokümanında belirtilen ihale saatine kadar idareye verilir. İhale komisyonunca ihale dokümanında belirtilen saatte kaç teklif verilmiş olduğu bir tutanakla tespit edilerek, hazır bulunanlara duyurulur ve hemen ihaleye başlanır. İhale komisyonu teklif zarflarını alınış sırasına göre inceler. 30'uncu maddenin birinci fıkrasına uygun olmayan zarflar bir tutanak ile belirlenerek değerlendirmeye alınmaz. Zarflar isteklilerle birlikte hazır bulunanlar önünde alınış sırasına göre açılır.

İsteklilerin belgelerinin eksik olup olmadığı ve teklif mektubu ile geçici teminatlarının usulüne uygun olup olmadığı kontrol edilir. Belgeleri eksik veya teklif mektubu ile geçici teminatı usulüne uygun olmayan istekliler tutanakla tespit edilir. İstekliler ile teklif fiyatları ve yaklaşık maliyet tutarı açıklanır. Bu işlemlere ilişkin hazırlanan tutanak ihale komisyonunca imzalanır. Bu aşamada; hiçbir teklifin reddine veya kabulüne karar verilmez, teklifi oluşturan belgeler düzeltilemez ve tamamlanamaz. Teklifler ihale komisyonunca hemen değerlendirilmek üzere oturum kapatılır." hükmü,

Anılan Kanun'un "İdareye şikâyet başvurusu" başlıklı 55'inci maddesinde "Şikâyet başvurusu, ihale sürecindeki işlem veya

eylemlerin hukuka aykırılığı iddiasıyla bu işlem veya eylemlerin farkına varıldığı veya farkına varılmış olması gereken tarihi izleyen günden itibaren 21'inci maddenin (b) ve (c) bentlerine göre yapılan ihalelerde beş gün, diğer hallerde ise on gün içinde ve sözleşmenin imzalanmasından önce, ihaleyi yapan idareye yapılır. İlanda yer alan hususlara yönelik başvuruların süresi ilk ilan tarihinden, ön yeterlik veya ihale dokümanının ilana yansımayan diğer hükümlerine yönelik başvuruların süresi ise dokümanın satın alındığı tarihte başlar..." hükmü yer almaktadır.

İhalelere Yönelik Başvurular Hakkında Yönetmelik'in "Sürelerle ilgili genel esaslar" başlıklı 7'nci maddesinin birinci fıkrasının (c) bendinde, idareye şikâyet başvuru süresinin idarenin işlem veya eylemlerine karşı yapılacak başvurularda şikâyete yol açan durumun farkına varıldığı yahut farkına varılmış olması gerektiği tarihi izleyen günden itibaren başlayacağı, 15'inci maddesinde, Kuruma yapılan başvuruların, öncelikle 16'ncı madde çerçevesinde inceleneceği, 16'ncı maddesinin birinci fıkrasının (c) bendinde, başvurunun süresinde yapılıp yapılmadığının inceleneceği 17'nci maddesinin birinci fıkrasında ise, 16'ncı maddenin birinci fıkrası bakımından bir aykırılığın tespiti üzerine Kurul tarafından başvurunun reddine karar verileceği hükümlerine yer verilmiştir.

4734 sayılı Kanun'un "Tekliflerin alınması ve açılması" başlıklı 36'ncı maddesinde ihale komisyonu tarafından ihale tarihi olan ilk oturumda yapılması gereken işlemlerin sayıldığı, yapılacak işlemler arasında ilk oturumda isteklilerce teklif edilen tutarlar ile yaklaşık maliyetin açıklanacağına belirtiltiği, dolayısıyla yaklaşık maliyet tutarının ihale tarihi olan ilk oturumda öğrenildiği, bu çerçevede isteklilerce yaklaşık maliyete yönelik yapılacak

şikâyet konularının farkına varılmış olması gereken tarihin yaklaşık maliyetin açıklandığı ilk oturum olan ihale tarihi olduğu anlaşılmıştır.

Bu çerçevede isteklilerin yaklaşık maliyete yönelik şikâyet başvurularını, ihale tarihini izleyen günden itibaren anılan Kanun'un 21'inci maddesinin (b) ve (c) bentlerine göre yapılan ihalelerde beş gün, diğer hallerde ise on gün içinde idareye yapmaları gerekmektedir.

Kuruma itirazın şikâyet başvurusunda bulunulabilmenin ön koşulu, idareye usulüne uygun olarak şikâyet başvurusunda bulunulmasıdır. Dolayısıyla itirazın şikâyet dilekçesinde yer alan iddia kapsamında yaklaşık maliyetin yanlış hesaplandığı ifade edilmekte olup şikâyete konu işlemin farkına varılma tarihi olarak ihale tarihinin esas alınması gerekmektedir.

Yapılan incelemede, başvuru sahibinin yaklaşık maliyeti öğrendiği tarihin ihale tarihi (02.08.2021) olduğu, başvuru sahibi isteklinin yaklaşık maliyetin yanlış hesaplandığı iddiasına ilişkin olarak yaklaşık maliyetin açıklandığı tarihi (ihale tarihini) izleyen günden itibaren on gün içinde idareye şikâyet başvurusunda bulunması gerekirken bu süre geçtikten sonra 20.09.2021 tarihinde şikâyet başvurusunda bulunduğu dikkate alındığında, başvuru sahibi isteklinin söz konusu iddialarının süre yönünden reddedilmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.

|                     |                   |
|---------------------|-------------------|
| <b>Toplantı No</b>  | : 2021/046        |
| <b>Gündem No</b>    | : 83              |
| <b>Karar Tarihi</b> | : 11.11.2021      |
| <b>Karar No</b>     | : 2021/UY.II-2084 |